

Szerkesztőségi iroda:

R.-Szombat, Jánosi-utca 42. sz.
Ide intézendő a lap szellemi
részét érdeklő minden közle-
mény és levelezés.

Bérmertelen levelek nem fo-
gadtatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASARNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R.-szombat, Losonczy-utca 24.
sz. **Rábely Miklós** könyvnyom-
dájában. — Ide intézendők a
kiadóhivatalt illető előfizetési
pénz-, hirdetmény-, nyiltér-
és felszámolások.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos peitisor tér-
fogata . . . . . 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás
után . . . . . 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor . . . . . 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Losonczy-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetések legezészerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Rimaszombat, 1886. február 14.

A műveltség eszköz és cél egyszersmind az emberiség életében. Célja az egyetemes embernek, mint a teremtés megkülönböztetett remekének; eszköze az egyes és a közületek boldogságának. Igaz ugyan, hogy egész iskolái vannak ez utóbbi tétel el-
lencinek, melyek tagadják, hogy a teljesen műveletlen koroknál, az egészen állati életet élt embernél, szebb aera, boldogabb halandó létezhetnék; de épen a mű-
veltség fénye oly sötétnek festi e képet, hogy lerontás-
tását bátran fölöslegesnek tarthatjuk. A különböző tár-
sadalomk sajátságos, egyéni jelleget nyomtak a tagok
összeségének műveltségére minden időben. Ma is. És
a mint az egyes tarsadalmak államiakká váltak, s
műveltségük szellemi fegyverein kívül az anyagi ha-
talmat is magukhoz ragadták, mindinkább tulszár-
nyalta tekintélyük a többi tarsadalmakét. És ez egés-
zen természetes. A tarsadalmakat, vezéreszméik kü-
lönözö volta választja el egymástól. Egyik és másik,
egészen más és más eszközöket igényel céljainak
megvalósításához. E különbözőségeik visszahatnak mű-
veltségükre is, s reányomják a közület egész lényé-
nek sajátos jellegét. A mint egy ily tarsadalom az
államnak, mint személyi életet élő népnek, magvává
leszen, egész könnyűséggel fogja érvényesíteni magát
concurrenseivel szemben. Minthogy a nemzet is a tár-
sadalomk egy alakulata, világos, hogy midőn specia-
lis nemzeti műveltségről beszélünk, nem üres phrasist
hangoztatunk, hanem valóságot szólunk. Ma még a
nemzeti államok korát éljük; az uralkodó nemzet adja
meg a status jellegét, kezében özpontosul — legalább
kell, hogy így legyen — a szellem és anyagi fölény
minden fegyvere.

Magyarország, hála a magyarok Istenének, szin-

tén ezen államok közé tartozik. — Tőlünk, fiaitól
függ, hogy az minden időben így legyen. Mert nem
mindig a nemzeti tarsadalmak tagjainak számaránya,
hanem inkább műveltségök különbözőségének foka
dönti el a hatalom kérdését.

A szellem hegemoniája ma még a mienk; szent
kötelességünk minden erőnkkel támogatni fennma-
radását.

A közművelődési egyesületek, melyek az utóbbi
időkben oly szép számmal keletkezének, ezen cél
eszközei. Hatásuk, ha célirányosan működnek, egy-
résről számban, másrésről szellemi kincseiben fogja
gyarapítani a magyar nemzetet. Minden lépés, melyet
mellettök teszünk, a hazának tett szolgálat, minden
fillér, mit érdekükben kiadtunk, a honszeretet oltárára
helyezett áldozat.

E sorok célja sem más, mint megyénk lakói
meleg érdeklődése- és áldozatkészségének felkeltése
a szent ügy érdekében.

A magyar nemzet rajongó hazaszeretete biztosít
róla, hogy nem lesz eredménytelen. **Gy.**

A tornacsarnok ügye.

E lapok mult számában egy figyelemre méltó szakszerű
cikkek jelent meg, melynek célja nem más, mint közönségünk-
nek figyelmét felhívni a testgyakorlat fontos, sőt nélkülözhet-
len voltára, hogy „mens sana sit in corpore sano.“ Nem elő-
szőr pendül meg ez eszme városunkban, mert hiszen hol az
egyes hivatal-körök tagjai oly nagy számmal vannak, mint
Rimaszombatban: régtől fogva forró obajtása az mindazoknak,
kik kényszerítve vannak életük legnagyobb részét nap-nap után
a hivatalos helyiségek nem épen üde légkörében töltöni; s
bizonyára régen itt diszlenek már körünkben egy tornacsar-
nok, melyben nemcsak a különféle iskolák növendékei, de vá-
rosunk ifjúsága s mindazok, kik szellemi munkásságuk mellett

kénytelenek testük épségét és egészségét kockáztatni, megta-
lálnak a test fejlesztésére a szükséges eszközöket, ha a „ner-
vus rerum gerendarum“ nem hiányoznék.

Azonban valljuk meg, e részben eddig igen kevés tör-
tént városunkban. A koresolya-egyletet, az uszodát kivéve, me-
lyeknek használata pedig rendszeren az időjárás szeszélyétől függ,
ékes szónoklatoknál alig történt egyéb. Pedig a testedzés,
miként a szellemi erők fejlesztése, szakszerű fokozást igényel,
melyhez ha a kellő alkalom és megkivántató szerek s esz-
közök hiányzanak, lehetnek az időszakonkénti gyakorlatok
egyszerű kedvtelések, de nem célravezető gyakorlása a test
izmainak.

Ez állapotot segíteni kell, egy a város fényéhez, vagyoni
állapothoz s az iskolai növendékek és lakosság igényeihez tel-
jesen illő s célravezető tornacsarnok felállítása által.

Ugyanis, mi akként vagyunk értesülve, hogy a helybeli
egyesült prot. főgymnasium igazgató választmánya e tárgyban
segélyt kért a nm. vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagy-
méltóságától, ki megígérte, hogy „ha az országgyűlés a tan-
intézetek segélyezésére nagyobb összeget fog rendelkezésére
bocsátani, a kért 2000 frt segélyt és tornaszereket az intézet
jávára utalványozni fogja.“

Nekünk, kik az illető miniszterium jóakaró pártfogását
egy a közös iskola, mint a gymnasium érdekében már eddig
is oly fényesen tapasztaltuk, ő nagyméltósága ígérétében két-
kedni okunk nem lehet s így kilátásunk van arra, hogy a kért
segélyt előbb vagy később meg fogja a gymnasium kapni.

Ha már most e segélyhez egyesek és testületek, sőt e
nemes város támogatását is, — mely eddig is gyakran erején
felül hozott kulturális és más célokra áldozatokat, — bármily
részben megnyerhetjük: úgy hisszük gymnasiumunk udvarán,
vagy a város bármely, a célnak megfelelő helyén, könnyü-
szerrel állíthatunk tornacsarnokot, melyben nemcsak a külön-
özö tanintézetek növendékei, nemcsak városunk ifjúsága, de
a hivatalnok sereg is bizonyos évi díj fizetése mellett, — mely
összeg részint fenntartásra, részint pedig a netalán kibocsá-
tandó részvények beváltására fordíthatók, — a nap bizonyos
szakában vehetne részt a szakszerű testedzésben.

Felhívjuk e körülményre nemcsak az egyes iskolák igaz-
gatóságainak, de a szülőknek, előjáróknak s egyeseknek is
figyelmét. —d—

T Á R C Z A.

A „Tompakör“-höz.

Hol a Rima lassan folydogálván
Ezüst-vizét zugva viszi le:
Két testvér-fa összehajlott ágán
Kisdéd fészket vert a fölmile.
És dalával betölté a berket,
Meleg fészken jó helyet talált.
És dalai érző szivre lettek,
A néma ajk, zengő ajkra vált.
Nem vágyott a kéklő messzeségbe,
Dicsőségéről sohsem álmódott.
Boldog volt, mert sokak öröme
Kis fészkeben vigan csattogott!
— Gyöngye szárnyal mért magasba járni?
Perzselő tűz a hó napsugár. —
A bokorban jól esik tanyázni,
Oda a fény bujdoskolya jár.
Jöttek-mentek szárnyakon az évek.
— Az idő oly gyorsan elrepül. —
Még most is áll az a piczi fészket
A mult idők szent emlékeül.
Vész és vihar nem szaggatta össze, —
Ott ül benne a dalos család.
Énekében gyakran megfűrésztve,
Kinek gyönyört az ifju dal ád.
Üdvözöllek kedves kis társulat!
Szivem oly hő vágygyal vonz feléd.
A Génusz, mely vezérlé utad,
Vajh! ott van-e közeledbe még?!
— Ah biz ott van, ott lebeg feletted!
— Röppenő szél — fejről-fejre száll,
Ápolván az édes magyar nyelvet,
Hol nemzetünk vég Sionja áll.
Szinte látom: hizelgő szavával,
Mint kelti a szunnyadó erőt.
Megtölti a szivet hévvel, lánggal,
Athatja a csontot és velőt. —
Óh e kis kört nem lehet feledni!
— Lelkem is haj! itten biztaták, —
Itt tanultam én is meg szeretni
Ósi nyelvet, szenvedő hazát.

Óh ti, kik most e kis körben éltek,

Melegedve az ősi tanyán:

Hideg szívvél ugyan felednétek

A letűnt szép mult képét talán!?

— Óh nem! Legyen daltól hangos a tér,

Tüzes daltól a kicsiny berek.

Az ifju sziv dalért eped, dalt kér;

Barátim! „csak énekeljetek!“

Szabó József.

Visszaemlékezések.

Könnü Teley Sándornak! Abban a szerencsében része-
sült, hogy protegálta Petőfit, per tu volt Bemmel, kukoricza
kenyeret evett Garibaldival, s esolnakázott századunk legna-
gyobb száműzöttjével, Hugó Viktorral, aztán haza került s el-
kezdett a magyar közönségnek mesélni szemképrázoló és hi-
hetetlen dolgokat. Könnü neki, — van reá anyaga s rendki-
vül szellemes svádaja. De mi, kik a minket halhatlanító élet-
utak közül nem igen választhatunk ki mást, mint épen azt,
mely az aurea medioeritas soha sem emelkedő, vagy szálló
mesgyéjén kényszerit bukdácsolni, soha sem részesültünk ab-
ban a szerencsében, hogy a század eszméi, vagy politikai irá-
nyát önmagában özpontosító egyént valaha csak láttunk
volna is. A forradalom minket megelőzött, az emigratio pólyá-
ban talált, s a mióta eszmélni tudunk: a világot, közép-szerű
emberek kormányozzák. Nincs multunk, melyre hivatkozhat-
nánk, nincs jelenünk, melynek árja magával ragadna, nincs
jövünk, melyre kíváncsi szemünket fordíthatnók; mint epigo-
nok születünk, s a mult és az ábrándok világában élő nagy-
szerű jövő között csak töltelék-képen állunk. — Könnü Teley-
nek! Ő legalább a nagyok között volt töltelék.

A Száva partján fölhangozott a „Gott erhalte“; az osztrák
ármádia kalandos utra indult.

En, mint nagyreményű ifju, alig huszonegy éves, szin-
tén kalandokon törtem fejemet — a szerelem világában. Ez a
két kalandos hadjárat egytörmán végződött. Az osztrák ármá-
dia ép úgy vallott kudarcot, mint én. Hanem azért a győze-
lem reménye mindkettőnkben meg volt; amazok egy katoná-
bandával akarták occupálni Boszniát, — én szivem bálványát
egy nachtmusikkal. Maglájnal azonban a trombiták egyszerre
mind berekedtek a nagy ijedségtől, s a nachtmusiknak nyakát
szegte egy „einberufung.“

Most már én is oda kerültem mint ujoncz — ágyutölte-
léknek. Mikor kiszült, hogy azt a műveltségben nem magas

niveaun álló, de szabadság szeretetében az első között levő
nemzetet csak úgy, per sundám-bundám, nem lehet a festett
kétfejű sas alá trombitálni, már akkor én a „Minerva“ fedél-
zetén ültem negyvenhat önkéntes társammal, szaporítani azon
ezereknek számát, kiket a megretent hatalom hirtelen előrán-
tott, hogy annak a „vad népnek“ a tömeggel imponáljon.

Tudtunk is mi valamit! Ugy szedtek össze az ország
különbözö részeiből, mint a nyomdász a batüket. Felöltöz-
tek szép új ruhákba; adtak puskát, bornyut, főző-masínát, ásót
és — koldus tarisznyát. — Így felkészülve vittek minket —
hódítani.

Teley Sándornak még az ehhez hasonló esetben is sze-
renesége volt: őt nem vitték, mert maga ajánkozott, — nem
is tették ágyutölteléknek, hanem jószántából lett — Fuhrweser.
A magyar forradalom világtörténeti jelentőséggel bíró esemény
volt, s így az ő sorsa össze volt kötve a nagyokéval. A bosz-
niai occupatio pedig az osztrák hadsereg baklövéséi által vált
világhírűvé. Ime, tehát világhírű eseménnyel áll kapcsolatban,
ama kis történetecske is, melynek központja — a magam szem-
mélyében — egy világ fájdalommal eltelt, poétikus hajlamu
fiatal ember.

A mig mi a Minerva fedélzetén usztunk le Diakovár felé,
Szapary hadtestparancsnokot a tuzlai hegyek között bekeri-
tették. Dilemmába esett, melyből az Este- és Wasa-ezredek
magyar fiai sem tudták kimenteni; a visszatérés utja el volt
zárva, tizezer ember meg se kottyant, a Werndl puszka sem-
mit nem ért, az Uchatius-féle ágyut nem használhatták. De
mi erről a Minerva fedélzetén semmit se tudtunk, mert a hadi
taktika szabályai között az is meg van, hogy a jobb kéznek
nem szabad tudni, mit tesz a bal, vagy is a ki közlegény,
maradjon annak a minek végzete lekötölte: ágyu töltelék-
nek, s ne tudja azt, mikor eszi meg utolsó menázsiját. — A
Dienst-reglement szigoruan eltiltja azt, hogy a baka valamit ta-
nuljon, mert a közlegény feje arra való, hogy a kravatlí fel
ne esusszék.

A ki hajón utazik, az különben is el van zárva a világ-
tól; lát egy esomó szép és nem szép természeti képet, hanem
ezek csak olyan hatást tesznek a szemlézőre, mint a panorá-
ma festett képei, melyek mereven tüntetik föl a tárgyat, anél-
kül, hogy tudnók mi történik bennök, vagy körülöttük. — A
harezka menő baka a hajón, még inkább el van zárva a világ-
tól, mert még a megálló helyeken sem szabad a fedélzetet
elhagynia. Bő tere marad tehát a belső szemléződésre.

Még három nap előtt szivben, gondolatban és akaratban
szabadok voltunk, mint a madár; arról kezdünk hát gondol-
kozni, mitől a hatalom törvénye megfosztott: egyik szülőiről,

Szemle.

Most, mikor mindenféle a napirenden lévő alispán-választásról beszélnek, érdemes egy kicsit másféle választásról is szót emelni. A társadalmi élet tényezői közül nem szabad kicsinyelni egyiket sem, mert mindenkinek megvan a maga befolyási köre, feladata, hivatása.

A körorvosi intézmény különösen azt célozza, hogy a köznépek egygyel több vezetője, tanácsadója, gondviselője legyen, s azon munkálkodás, mely ezen állomás rendeltetése, különösen alkalmas arra, hogy egy hivatásának magaslatára emelkedett egyének a népre való befolyását, mozgalmainak menetére nézve erkölcsi hatását biztosítja.

Valakinek ily állomásra való hivatottságát, jogát megtagadni nem lehet, mert hiszen az orvostudori képesítő levélhez van kötve, de hazafias kötelesség itt nálunk minden csekély állomás betöltésénél számon kérni azon elveket, melyek irányában élni, működni szándékozik, és az eltérő nézetek iránti méltányos tolerancia mellett sem szabad engednünk oly egyént furakodni a nép közé, ki nemzeti aspirációk, rajongások lázában a magyar nemzetség ügyé iránt köteleen ragaszkodással nem viselkedik.

E lapok hasábjain kortes-beszédek nem valók, de kötelesség a tévedésben levőket felvilágosítani. Az osztrák körorvosi állomásra — úgy hallatszik — két pályázó jelentkezett. Az egyik rimaszombati születésű, jeles képzettségű fiatal orvos, a másik, — a kire bizonyos körök azon büszke idézettel szoktak hivatkozni, hogy „csak sást nemzenek a sasok,” egy ráhói ifjú „sas.”

„Csak sást nemzenek a sasok” . . . Vannak sasok, a melyek tyúkszárnyakkal repdesnek, és két fejük van, mint az osztrák meg muszka sasnak, de ha eszük is két fejbe való volna, nem tartoznának azon táborhoz, melynek meggyőződéseire magyarfaló világbolondítók toborozták.

Sohasem hittem volna, hogy ez a mi kis Dobsinánk annyira elől legyen; most arról kell meggyőződnöm, hogy a megye városai között az első, mely saját kereskedelmét és iparát, beléletének e fontos tényezőit — ugyszólván — egyedül részesíti kellő védelemben.

Legalább ezt látszik célozni azon szabályrendelet, melyet a „házaló kereskedés korlátozása” tárgyában a megyéhez jóváhagyás végett beterjesztett. Tulajdonképen még ez kevés, de legalább egy lépést jelent, s ha a kezdeményezés megvan, magától következik a folytatás. Egyelőre jó lesz megfigyelni a mobil handléknak, hogy Dobsinán — ha e szabályrendelet keresztül megy, a min nem kételkedünk — jövőre egy házalónak az engedély kiadásától számítva csak 5 napra engedtetik meg a házalás, illetve kereskedés, és pedig minden 3 hónapban csak egyszer.

rokonairól, másik barátairól, harmadik talán vadász-ebeiről, — én mindenről a mi az előtt kedves volt én előttem, de leg-többet Mariannával foglalkoztam.

Irigyletem mindenkit: a kormányost, a matrózokat, a hajópinézert, még a Dunaparton heverésző kanászyereket is, mert sorsuk az enyémhez mérve, független volt. Ok mindnyájan boldogok lehetnek, de én talán sohasem fogom látni Mariannát . . .

Eszéknél leszálltunk a hajóról, s innen az utat Breskaiig gyalog tettük meg. Négy napig vittük a bornyut hátunkon, melynek szokatlan terhe véres verejtéket izzasztott homlokunkról. Utközben megtanultuk a fegyvert „in die balance”-ba venni, és újra „schultert”-ozni. Ennyi tudomány tökéletesen elegendő volt arra, hogy azzal a tudatlan néppel megverekedjünk.

Átmentünk aztán sok nyomorúságon, melyek közt a csekélyebbek közé tartozott az, hogy az élelmezés napokig a lehetetlenségek közé tartozott. A majlevicze-planinai magaslato-kat éhgyomorral foglaltuk el. A puská pofonütött egynehány-szor, hanem azért durrogattunk a löport úgy, hogy a bosnyák a hallatlan zajtól is megijedhetett. De nem csináltunk addig nagy kárt bennök, míg ok maguk árulás által maguknak nem ásták meg a vermet.

Mi már a kétségbeesés szélén állottunk a fáradság és éhség miatt, — erők fogyni kezdtek, s ezért bornyunkat mind eldobáltuk, hogy a feld-gendarme parancsszavának eleget teshessünk, mert főbelövessel fenyegettek, ha nem nyomulunk előre. Még a kapitányunk is, a ki különben elég vitéz ember lehetett valaha, a mellén fénylő vitézségi éremről itélve, szomorun sohajtott föl, mint a mohácsi vész előtt Lajos király, hogy vajjon hol fogjuk megenni a menázsit? Valószínűleg azt a vitézségi érmét akkor kapta, mikor még seukije sem volt, s most azért szomorkodott, mert otthon van „valakije.”

Erre aztán a legerősebb puskaropogás közt megkezdődtek a sohajtozások.

— Szegény Zsuzsikám, ha tudnád, hol van most férjed?
— Két kis piezi magzatot, foglak-e látni még titeket?!

— Szegény anyám, ha látna, meghasadna a szive!
En is olyanformán gondolkoztam, mint a többi. Fájó gondolataim Marianna körül repkedtek. De nem volt kinek panaszkodjak, mert minket önkényeseket, szétoztottak a többi bakák közé, s aztán egy bakának csaknem fogok panaszkodni! Pedig ha tudtam volna azt, hogy az alatt, míg én a golyók erős sivitását hallgatva, a minden pillanatban bekövetkezhető

Jó lenne ilyféle intézkedéseket többi városainknak is megszívlelni és fontolóra venni; — talán megtisztulnának kissé vásári piacaink, s egy kis hasznára válnék szolid muakáju helyi iparunknak.

Tschew-Egueux.

Közgazdaság.

Értesítés a megye gazdaközönségéhez.

A gömör-kishontmegyei gazdasági egyleti választmány ohajának megfelelően, van szerencsém a folyó évi február hó 7-én Rimaszombaton tartott választmányi gyűlés lefolyásáról s határozatairól, a megyei gazdaközönséget tisztelettel kiértesíteni.

Ezen választmányi gyűlés népesnek ugyan nem mondható, mindazonáltal, dacára a zivataros időjárásnak, a megye több vidéke képviselve volt, képviselve volt a Rima-, Balog- és Sajó völgye, legjobban voltak képviselve — mi örömmel constátálható — kiváló egyéniségek által a fiatal gazdák. Ugy látszik, ok jobban kezdik meghallani a kor intő szavát, mint az öregebbek; ok be kezdik látni, hogy mint mindenben egy a mezőgazdaságban is a korral kell haladni; mezőgazdaságunkat a kor igényeinek s a világ gazdasági, forgalmi s kereskedelmi viszonyainak megfelelőleg kell átalakítanunk, s mezőgazdaságunk fejlesztését azon magas színvonalra emelnünk, hol a más művelt európai nemzetek állanak; be kezdik látni, hogy ösapaink módja szerint gazdálkodva, a mai időben, hol súlyos s naponként szaporodó közterheket kell viselnünk, a naponként szaporodó életszükségletek fedezése mellett, — többé meg nem élhetünk, sőt hogy a jelenben folytatott egyoldalú gazdasági rendszerünk mellett nem tarthatjuk fel magunkat, hanem a fősulyt az okszerű s a kor igényeinek, kívánalmának, izlésének, keresletének megfelelő állattenyésztésre kell fektetnünk; be kezdik látni, hogy a létérti küzdelemben ma, nemcsak a szomszédos s európai nemzetekkel, de a tengerentúli új világországokkal is kell harcolnunk a mezőgazdasági verseny terén, s hogy ezen harc folytatására egyesek ereje vajmi kevés lévén, a gazdaerőknek társulatkba, egyletekbe kell tömörülni, s egyesült erővel küzdeni, mert a győzelmet csak így lehet reményelni; a fiatal gazdák be kezdik látni, hogy ösapaink százados mulasztásait pótolnunk s gyorsan tenünk kell, mivel a gazdasági kultúrának más művelt európai nemzeteknek igen mögötte állunk. Bár ebben sem ösapaink, sem nemzetünket nem okozhatjuk, mert míg a szomszédos európai nemzetek három századon keresztül folyton-folyvást szorgalmasan munkálkodtak a mezőgazdaság és ipar fejlesztésén, melylyol megállapították nemzeti nagyságukat, addig ösapaink karddal kezükben három százados harcban szakadatlanul védelmezték a magyar földet, ezzel az európai kereszténységet és civilizációt. Három százados mulasztás utó-érése nagy igyekezetet, szorgalmat és kitartást kíván.

A mai fiatal gazdák nagy többsége belátja ezt, valamint azt is, hogy a mai nem is gőzöl, de villanysebességgel haladó korunkban, ha egészen elmaradunk, elmaradásunk egyértelmű a gazdák s ezzel a magyar nemzet elveszésével. S valamint a múlt századokban ösapaink karddal kezükben voltak hivatva a magyar hazát, a magyar nemzetet megmenteni, most a mai nemzedék mezőgazdálkodás s mezőgazdasági ipar fejlesztése emelésével, okszerű gazdálkodással van hivatva magát a magyar földet, alkotmányos szabadságát s hazáját megmenteni. Ma az a legnagyobb vitéz, az a legnagyobb és legjobb hazafi, ki a legjobb s legtakarékosabb gazda. Adjon az ég sokat szenvedett hazánknak mentül több ily jó hazafiakat!

Bocsánat e talán kis kitérésért, most áttérek gyűlésünk folyamatának rövid vázlatához, ugyanis a gyűlésünkön több nagyfontosságú, megyei mezőgazdaságunkat legközelebb ér-

halál sejtelmével harcolok, ő hűtlen szerelmi sottogások között felejtí az én emlékezetemet; ha tudtam volna, hogy mily kíméletlen durvasággal fogja letörülni lelkemről a szerelem himpórá, örült szilapsággal rohantam volna a halálba, gunyosom nevetve nyulszívű bajtársaim sohajtasain, mint midőn a kinjával küzdő Lear király az álnok Goneril által okozott fájdalmában a dühögő viharba rohan.

De nem tudtam — és jó, hogy nem tudtam.
Reggel 7 órától kezdve tartott a puffogatás, s már lehetett 11 óra, midőn egy 15—16 évesnek látszó bosnyák fiúcska egy szomszéd magaslatra kalauzolta fel tüzereinket.

Ez volt az árulás. Egy gyermek és — hazaárulás! A tiszta-eszlári zsidó fiúcska nem követett el oly nagy vétket, mint ez a bosnyák gyerek az által, hogy tüzereinknek megmutatta az egyetlen járható utat, mely a magaslatra vezet.

Nem löttek többet batnál, s a felkelők eszeveszetten rohantak le planinai sánc-várukból.

A ki sohasem volt csatában, furesán gonfolkozik annak lefolyásáról. Gyermekekomban sokat hallottam beszélni a forradalomról; apám is harcolt a szabadságért Szeretfalvánál, Szebennél, s még vagy husz helyen, — sebet is kapott, el is fogták, aztán megszökött s bujdosó volt, mert nem lelé honját a hazában. Mikor egy kissé szabadabban lélezhetett, megházasodott. Később szép hivatalokkal kinálgatták, s most nagy ur is lehetne, penzióba volna egész fizetéssel, de soha sem volt étvágya olyan ételt enni, melytől azelőtt irtózott. Hány-szor beszélt el gyermekeinek forradalmi élményeit; mennyi szép és jellemző vonást tudott mondani Bemről, Berzeneyről, Gábor Áronról, — de a csaták borzalmairól mindig hallgatott, pedig résztvevett majdnem valamennyi erdélyi ütközetben. Ha néha megkértük, hogy részletezze egy kissé az ütközet lefolyását, rendszeren ez volt a beszéd magva:

„Hát fiaim, szembe állottunk, aztán lőtávolból megkezd-tük a tüzelést: míg a golyók repültek fejtünk felett, mi előre nyomultunk, s kevés idő múlva megkergettük a németet.”

Mi szerettünk volna olyanformát hallani, hogy ennyi, meg ennyi ezer ember esett el, ennek a lábát, annak a fejét vitte el az ágyugolyó, vagy mikor szuronyra került a sor, mily kegyetlenül döfték át egyiknek a mellét, másiknak a fejét hasították át, harmadiknak a torkába ütötték a lándzsát, — de a jó öreg ezekre csak annyit mondott, hogy az ilyenek is megtörténhetnek, sőt ő is látott már olyat, hogy kezét, lábát elvitte az ágyugolyó, de általában véve az ütközetek nem szoktak ily kegyetlen véget érni, mert a veszteség inkább a sebesültekben van, mint a halottakban.

Mikor mi Majleviczen majdnem öt óra hosszáig lövöl-

deklő dolgok tárgyaltattak, melyek felett élénk eszmecsere váltása után fontos es közhasznu határozatok hozattak, nevezetesen:

1-ör. A választmányi gyűlés a megyei szarvasmarhate-nyésztés előmozdításának legfőbb módját, az egyes községek szarvasmarha állományának megfelelő bikaszükségletének hova előbbi fedezésében látván, határozatilag kimondotta:

a) hogy a szegény községek tenyészbikájuk beszerze-hetésének segélyezésére az egylet anyagi erejéhez képest ne-hány száz forintnyi segéllyel járulni fog.

b) elhatározta, miszerint az egylet nevében, a magas miniszteriumhoz kérvény intézendő: hogy a szegényebb köz-ségek számára szükségeltető tenyészbikákat (2—3 rendű nyu-gatifajt) ingyenes használatra kiszolgáltatni méltóztassék.

Továbbá elhatározott, miszerint a megyebeli egyes községek bikaszükségletének kipuhatolása összeírására az egylet tagjai közül szolgabírói járásonként 2 tagból álló bizottságot alakít meg, kik a járási szolgabírók s az illető állatorvosok segédkezése közbenjöttével az egyes községek bikaszükségletét oly részletes kitüntetéssel írják össze; miszerint az összeírás-ban kitüntetendő: a) hogy melyik községben van tenyészbika, s mennyi lenne még oda szükséges, (minden 30—40 tehén után 1 bikát számítva?) b) (melyik községben nincsen teljes-séggel tenyészbika s mennyi kellene oda a tehének számának megfelelőleg?) c) Mely községnek volna módja a megkívántató számú tenyészbika beszerzésére? d) Mely községeknek nincsen teljességgel módja a szükséges tenyészbikák beszerzésére?

Ezen fontos közhasznu dolog végrehajtásával a választ-mány a rozsnyói járásban: Fábiny Ferenczet és Fridrik Vil-most, a jolsvai járásban: Remenyik Andort és Székus Lászlót, a rimaszombati járásban: Okolicsányi Gáspárt és Samarjay Jánost, a rimaszécsi járásban: Czibur Pált és Valovics Ferenczet, a tornallyai járásban: ifj. Szentmik-lóssy István és Dráskóczy László urakat bízta meg, kik más-nap ezen fontos kiküldetésükre megkívántató utasításokkal el-látattak, egyidejűleg a járási szolgabírók is értesítettek, s a fenti bizottság segédkezésére felkértek.

2. Előadott, megének mezőgazdaságára nézve eddig oly fontos juhtenyésztés emelésének, illetve a meglévő s az eddig folytatott tenyész irány megváltoztatásának szükségese-gé; mivel jól tudja, sőt érzi minden gazda, hogy a jelenlegi tenyész irány tarthatatlan.

A most divó juhtartás, mely középfinom gypju terme-lésére volt s van hivatva, a mai gazdasági s európai kereske-delmi viszonyok között többé kellő haszonnal nem folytatható, mivel a gypju árak a tengerentúli világáreszek, jelesül a bra-zíliai gypju behozatala által igen alacsonyra szorítottak le, s az alacsony gypju árak felemelkedésére a közel jövőben tel-jességgel nincsen kilátás, mivel a tengerentúli gypju beho-zatal nem fogyni, de idővel növekedni fog, tehát a juhtenyész-tésnél fő czélul a gypjutermelet — mint eddig — nem tart-hatjuk. Kérdés tehát, a juhtartásnál mely tenyészirányt köves-sünk? Általános meggyőződés szerinti felelet: hogy juhaink-nál a test nagysága s a hizó képesség nevelése mellett fő czélul, a hustermelet kell kitűnünk. Most azon kérdés áll elő: hogy azt legkönnyebben s legbiztosabban, miként érhetjük el? A rambouletti kosok, vagy az angol huskosok keresztezése-vel-e? Szerény nézetem szerint, a megyében történt mindkét irányu keresztezéssel tett kísérletekből következtetve, határo-zottan az angol hus kosok keresztezésének kell előnyt adni, — mert igaz, a rambouletti keresztezés mellett is növeljük juha-ink nagyságát, tehát a hustermelet is, de a mint a gyakori-lat mutatja, igen kismértékben, — míg az angol huskosokkal való keresztezés által a juh nagysága, s így a hustermelet nagyban nevelhető. Már a második generációban az egy éves bárány, oly nagyságot ér el, mint meglévő juhfaunknál a 3—4 éves ürü, mint ez Farkas Abraham elnök urnál meglátható.

döztünk a felkelőkre, — voltunk vagy huszezen, — nemcsak a halál, hanem a megsebesülés is ritkaságok közé tartozott, s veszteségünk nem volt több 47 embernél, tehát egy századra jutott egy fél ember. Hanem a felkelők rettenetesnek néztek ki. Táborukat aránylag keskeny térre szorították össze a hegy esuesos tetején. Oly tömött esatarendben voltak sánczaikban, hogy a jól irányzott ágyugolyók „szekérutat” csináltak az emb-értömegben. Rájok nézve az ütközet borzasztó volt, de mi inkább csak fáradtak valánk, s valóban csak akkor állánk ki lelki kinokat, mikor azokat a felig még élő, rettenetesen el-torított hustömegeket egy csomóba láttuk. Ha a csatát meg-előző félóra lelki kinjain átesik az ember, — a lövöldözésnek már semmi borzadálya sincs. Sőt ellenkezőleg, nagy passióval s látható jókedvvel lövöldöz a harcos, ki, ha véletlenül meg-sebesül, azt a maga ügyetlenségének tulajdonítja, s nincs el-keseredve, hanem bosszankodik. Valóságos félisten akkor min-den közlegény, „nagyobb, mint a hadvezér” ki lőtávolon kívül szurkol a jó eredmény végett. Költők, regény-írók, kik „száz csatán ezer veszélyek közt” vinnak a hazáért, néha oly borzasztó képeket rajzolnak a háborúk világából, hogy az olvasó maga szinte többet szenved, mint az, ki az üt-közetben részt vesz. Weressagin, a híres orosz festő mutatta meg először a laikusnak a csatáért borzalmait, mint a melyek csakugyan megvannak, de rendszeren csak akkor, mikor vala-melyik kegyetlenül megcsönkített halottban valamelyik jobb pajtásunkra vagy barátunkra ismerünk. Szegény Rostás, egyik tagja az erős „rotapárnak,” ki mindig „flügel charge” volt, ott van eltemetve Majleviczenél. Egy őszinte könyv toltul szemem-be, mikor megüvegesült szemgolyóján az élet utolsó sugarát láttam elesillamlani. Mindig jókedvű földműves ember volt, s értelmi fejlettségénél fogva társai is többre becsülték. Mindig tréfált s valami huncutságon törte a fejét, a nélkül, hogy valaha ártott volna valakinek. A breskai török mecsetben — melyet mi az igazhíttü muzulmánok megbotránkozására, háló-tanyául választánk ki — olyan bakapredikációt tartott, hogy becsületére vállott volna akármelyik görög papnak is, s szent-beszédét a baka-miatyánkkal végezte, a bakák homéri nevéte-sé közben. (Igy profánálja a győző a legyőzöttek lelki üdvének szent helyét!) Ő gondolt a planinai ütközet előtt is két kis neveletlen magzatára, kik talán még most sem tudják, hogy Boszniának melyik bokra sohajtoz eselést atyjok hamvai felett. (Folytatása következik.)

Az angol huskosokkal való keresztelés, megyénk éjszaki nagyobb részében a terjedelmes és bő juhlegelőknél kivált a Zsigaja juhokkal, fényes s nagy hasznú sikert biztosítana, mert a hízó képességet nagy mérvben biztosítaná. Ezen keresztelés által megyénkben, egy kitűnő s nagytestű husjhafjára könnyen tehetnénk szert.

Különbö a választmányi gyűlés a juhartásnál követendő tényésirányra vonatkozó s a szükséges tényésanyag beszerzése módjáról szóló tervezeti javaslat kidolgozásával: Bornemisza István, Farkas Ábrahám, Okolicsányi Gáspár, Valovics Ferenc és Fáy Barnabás urakat bizta meg.

3. Felvetették a tej értékesítésének szükségessége és tejszövetkezetek felállítása sajkészítés által, ez irányban működés megkezdésére Sárközy Gyula bizatott meg oly módon, miszerint tegye magát Karál János földmives iskolai igazgatóval érintkezésbe, s közbenjöttével készítsen egy tejértékesítési tervezeti javaslatot, s azt annak idejében az egyletnek terjeszse be. Ezen tervezeti javaslat elkészítésének segédkezésére Karál János földmives iskolai igazgató ur az egylet nevében is fölkendő.

4-ar. Végül egy felső Magyarország részére létesítendő bikatelep felállításának szükségessége erősen hangoztatott, melynek helyül a választmány a pendelesi pusztát, melynek bérlete a folyó évben letelik, alkalmasnak látja.

Azért ezen terv előmozdításának czéljából a választmány Szabó György polgármester urat felkérte, miszerint ő Rimaszombati város tanácsának figyelmét a szóban levő ügyre felhívni s oda irányítani sziveskedjék, hogy a nemes városi tanács a pendelesi pusztá bérletévei a földmívelési miniszteriumot — mint különben is szomszédos bérlőt — idejében megkínálja.

Mely bérlet a választmány nézete szerint is, egy magyar államra — a szomszédságbani könnyű kezelés s kevesebb befektetést igénylő gazdálkodhatóság folytán — mint Rimaszombati városra nézve, — egy jó állandó bérlőre szert tén — igen előnyös lenne, végül a fentemlített bikatelep ottan leendő felállításának legfőbb feltételei is meg lenne adva.

Az elnök röviden, de szívélyesen megköszönte a választmányi tagok valóban élénk részvételét s közreműködését, a gyűlés véget ért.

Adjon az ég minél több ily gyűlést az egyletnek, akkor egyletünk működése áldást hozó lesz.

P.-Apáthi, 1886. február hó 10-én.

Vajda Gyula, gazd. egyt. titkár.

A rimaszombati gazdakör közgyűlése.

Az újra megalakult rimaszombati gazdakör tavaszi rendes közgyűlést folyó hó 7-én tartotta meg.

A választmány évi jelentésének felolvasása után elnökké Samarjay János, alelnökké Karál János földm. iskolai igazgató egyhangulag, választmányi tagokká szavazattöbbséggel: Ethey Frigyes, Barányi Gusztáv, Róth Lajos, ifj. Süteő István, id. Szabó József, Horváth János, Antal György, Baksay István, Benkert György, Éva János, Báthory Ferencz, Bernáth Gyula, Káposztás József, Tóth József bábonyi, Hamaliár Károly, Konyha Géza, Soós Ferencz tímár, id. Gasko János választottak meg.

Az egylet jelenlegi tagjainak száma: 2 alapító, 59 rendes és 13 pártoló tag.

Mezőrendőrségi szabályrendelet.

(Folytatás.)

II. Részletes szabályok.

15. §. A rimaszombati határban fekvő földbirtokok összes tulajdonosai egy erkölcsi testületet képeznek „Rimaszombati közbirtokosság” név alatt, egymás közt három csoportra — mező (szántóföld s rét), szőlő és kert birtokokra — oszolva.

16. §. A közbirtokosságot képviselik s annak ügyeit jelen szabályrendelet korlátain belül kezelik a közgyűlés által választott tíz tagból álló a) közbirtokossági tanács, b) közbirtokossági elnök és c) alelnök.

17. §. A közbirtokosság évenként egy közgyűlést tart, de legalább husz — szavazatra képvisített — birtokos írásban benyújtott kívánságára annyiszor a mennyiszor, rendkívüli gyűlést is tarthat.

18. §. Tíz holdig minden birtokos egy szavazattal bir, 10 holdon felül 20 holdig 2-, 20 holdtól 40 holdig 3-, 40 holdtól 80 holdig 4-, 80 holdtól minden 40 hold után egy szavazattal, úgy azonban, hogy egyes birtokos tíz szavazattal többel nem birhat. — Szőlő- és kertbirtokosok szőlők és kerteket illető ügyekben — tekintet nélkül a birtok mennyiségére — egy-egy szavazattal birnak. — Kertek alatt értvén a jelenleg már felkerített s esetleg felkerítendő állandó lakások nélküli bélsőségeket.

19. §. Erkölcsi testületek meghatalmazottjaik, gyermekek atyjuk, árva gyámjuk, nők és özvegyek valamint távollévők szintén meghatalmazottjaik által, — kik azonban ez esetben csak birtokosok lehetnek — képviselhetik magukat, úgy azonban, hogy egy-egy tíz szavazattal többet szintén nem viselhet. Írásbeli meghatalmazásuk vagy más ebbeli minőségüket igazoló okiratjaik közgyűlést megelőzőleg elnöknek bemutatandók s ott leteendőek lévén.

20. §. A közgyűlés a szavazatok általános többségével választja hat évre a közbirtokossági elnököt, alelnököt és szavazattöbbséggel a közbirtokossági tanács tagjait, kik közül nyolcra a mező- (szántóföld és rét) egyet-egyet a kert és szőlőbirtokosok választanak külön-külön, úgy azonban, hogy felerészben három év múltán kisorsoltatván, minden azután következő harmadik évben felváltva felerészben kilépnek, s helyeik választás után újra betöltendőek lesznek, a kilépett tagok újból is megválaszthatók lévén; megállapítja a jövő évi költségvetést; az évi számadást megvizsgálja, s a felmentvényt megadja a törvény keretén belül, a vadászat miéki ty gyakorlása felett határoz, s intézkedik minden, a közbirtokosság érdeklő fontosabb ügyekben.

Ervényes határozatok hozatalára a jelenlevők szavazatainak általános többsége kívántatik; jelen szabályrendelet megváltoztatása vagy csak részbeni módosítására azonban az összes közbirtokosság szavazatainak két harmada kívántatik. Határozatképtelenség esetén 14 nap múltával a tanácskozási fontos

tárgy világos kijelölése mellett újabb közgyűlés hívandó egybe, mely tekintet nélkül a szavazatok számára, a jelenlevők szavazatainak kétharmad többségével határoz. — A közgyűlés határozatairól jegyzőkönyv vezetendő, mit az elnök s közgyűlés által kiküldött két tag hitelesít.

21. §. A közbirtokossági tanács áll: a közbirtokossági elnök, alelnök és a közbirtokossági tanács tagjaiból.

Elnöke a közbirtokossági elnök.

A közbirtokossági tanács a közgyűlést megelőzőleg elkészíti a birtokajstromot, s meghatározza birtokaránylag a szavazatképességet; az évi számadást összeállítja, valamint a költségvetést mező-, kert- és szőlőbirtokosokra, valamint szarvasmarha, csikó és sertéstulajdonosokra elkészíti. Birtokaránylag kiveti s jóváhagyás végett véleményes jelentésével a közgyűlés elé beterjeszti; örököt és pásthorokat fogad, még pedig mező- és kert örököt, szőlő-, tehén-pásthorokat, csikóst, gulyást és kondást; intézkedik a közgyűlés határozatainak teljesítéséről; utak, hidak, kutak, kerítések karbantartására, esetleg építtetésére, s az egyes birtoktestek határainak épségben tartására felügyel; felmerülő panaszok esetén s esetleg szükségessé vált egyéb (pénzköltséget) újabb kiadást igénylő intézkedések megtétele előtt, helyszíni szemlét tart; választja saját kebeléből, szükség esetén a közgyűlés tagjaiból, (kik ez által a tanácsnak is tagjai lesznek.) mezői felügyelőt, a kertek felügyelőjét, a hegybíróit és a jegyzőt: tehén csorda- gulya, — továbbá a ménes felügyelőt és az u. n. uteza gazdát vagyis kondásfelügyelőt: az évenként tavasszal tartandó határjárásoknál magát két kiküldött tagja által képviselteti; közös nyomásban levő gazdálkodásnál az ültetés, vetés, valamint a letakarítás és leszedés idejét — ideérte a szüretet is — esetről-esetre meghatározza; a közlegelőre kihajtható marha-létszámot birtokaránylag megállapítja, állategészségügyi szempontból szükséges rendszabályokat foganatosít, sertés legelőről — ideérte a makkoltatást is — gondoskodik, s ebbeli intézkedéseit e czélra választott tagja által ellenőrzi. Rendkívüli kiadásokat utalványoz.

A közbirtokossági tanács bármelyik tagja kívánságára azonnal összehívandó, s elnök vagy alelnök akadályoztatása esetén saját kebeléből választ elnököt. Működéséről jegyzőkönyvet vezet, s arról jelentés alakban a közgyűlésnek számot ad. (Folytatása következik.)

A m. kir. postatakarékpénztárról.

Folyó évi február hó 1-vel, valamint több európai államokban, egy magyar korona területén is a közmunka és közlekedésügyi miniszteriumnak alárendelt, állami kezelés és jóállás alatt álló postai takarékpénztárak állítottak fel, melyeknek főczéljuk nemesen a takarékpénztárak iránt való hajlamot fölélesztetni és támogatni, hanem takarékpénztárak hiánya miatt, a hol az takarékpénztár hiánya miatt, eddig lehetséges nem volt, és végre hogy a lakosság szegényebb sorsu részének alkalom nyújtassék, a takarékpénztárat bármely esekély összeg felrétételével megkezdhetni.

Betevő mindenki lehet, még a kiskorúak is, minden egyes részvételre az első betét alkalommal egy saját nevére szóló betétkönyvecske állítatik ki, melybe minden további betét és visszafizetés, valamint tökécsített kamatok bejegyeztetnek.

A legkisebb betétösszeg 50 kr., egy forintot alóli összegek azonban nem kamatoztatnak, de hogy a tokegyűjtés a szegényebb néposztálynak megkönnyítessék, s krajczáros levélbéllyeggel ellátott takaréklapok kaphatók minden levéljegyelárusító helynél, mely takaréklapokra további 45 kr. bélyeg ragasztatván, az mint 50 kros betét bármely közvetítő postahivatalnál eltagadtatik.

A betét maximuma nincsen korlátozva, de csak 1000 forint kamatoztatik, s ezen összegig a betét a törvény értelmében nem foglalható le és arra zálog- vagy megtartási jog sem szerezhető.

A takarékbetétek után 3-6 százalékos kamat fizetetik, mely a betéti napot követő hó 1-ső, illetve ugyanazon hó 16-ik napjától kezdődik, és a felmondásnak a postatakarékpénztárnál beérkezését, vagy azonnali visszafizetések esetén az ezeket megelőző hó utolsó napjával, illetve ugyanazon hó 15-ik napjával végződik.

A kamatszámítási táblázat minden közvetítő hivatalnál nyilvánosan ki van függesztve.

Visszafizetések 1—25 forintig, azon közvetítő postahivatalnál, mely a betét könyvecske kiállította, rövid uton mondhatók fel, és azonnal fel is vehetők.

25 forintot felüli összegek előbb mindig felmondandók a takarékpénztárnál, mely erről, 25 frttól 100 frtig terjedő összegnél legkisebb 8 nap-, 100 frttól 500 frtig legkisebb 15 nap- és 500 frton felüli összegnél legkisebb 30 nap alatt, egy fizetési utalványt állít ki azon közvetítő postahivatalra, melynél a betevő a felmondott pénzt felvenni kívánja.

Betétek és visszafizetések minden közvetítő hivatalnál a hivatalos órákban teljesíthetők.

Magyarországban egyelőre 700, megyénkben pedig a következő postahivatalok vannak takarékpénztárak közvetítésével megbízva: Ajnácskó, Bányréve, Betlér, Csetnek, Dernő, Dobosina, Jolsva, Kokova, Murány, Nagy-Röcze, Nagy-Szabolcs, Nyusztya, Pohorella vasgyár, Rimabánya, Rimaszombati, Rozsnyó és Tornallya.

Azon váratlan meglepő fényes eredmények, melyet a postatakarékpénztárak mindenütt, a hol létesítettek elértek, a nélkül hogy a fennálló magánpénztárak és takarékpénztárakat veszélyeztetnék, mert: eltekintve néhány különben is gyenge alapon álló takarékpénztártól, melyek valószínűleg az új intézmény közbefújása nélkül is tönkre mentek volna, azt látjuk, hogy a rohamos léptekkel előhaladó postatakarékpénztári intézmény mellett épen, mert a lakosság takarékpénztári hajlama lényegesen fejlesztek, a szolid alapon nyugodt magántakarékpénztárak is fokozatosan fejlődnek, azt a reményt táplálják bennünk, hogy van hazánk népében is takarékpénztári szellem, és egy-néhány év leteltével a száraz számkok adatai befogadják bizonyítani: miként hazánk; valamint sok más téren, úgy ezen az uton is a művelt nyugati államok nyomdokaiba lép. Soós.

Hírek és vegyesek.

Gömör megye közigazgatási bizottsága hétfőn f. hó 8-án tartotta Rimaszombati, a megyeház termében rendes havi ülését, melynek lefolyásáról tudósításunkat térszűke miatt csak lapunk jövő számában közölhetjük.

Halálozás. Fejes Irma k. a., Fejes István helybeli polgártársunk művelt lelkű, kedves fiatal leánya pénteken este rövid szenvedés után hiánzóan elhunyt. A boldogultnak adjon a sir örök, zavartalan nyugalmat, a mélyen sujtott szülők fájdalomát pedig enyhítse az általános, őszinte részvét, mely a korai ravatalt körül fogja!

A gömör megyei ifjuság zártkörű táncvizgalmat f. évi márczius hó 8-án lesz, még pedig a megyei közművelődési egyesület javára. — Miként a díszesen kiállított meghívó mutatja: megyénk fiataljainak színe-java egyesült, hogy e bál a múlt évekhez minden tekintetben méltó legyen.

A rimaszombati egyesült prof. főgymnasiai ifjuság önképzőköre az eddig szokásban levő évszázó ünnepélyek helyett — mint halljuk — márczius 15-én rendezend nagyobb szabású dallal, felolvasásokkal és szavazatokkal összekötött ünnepélyt. — Mi örömmel constatáljuk az ifjuság e hazafias szándékát annyival is inkább, mert a múlt diéső napokra s azok bajnokaira való gyakori visszaemlékezés kezesség az ifjuság érületéről s egyszersmind záloga a jövőnek. Csak azon nemzet nem méltó az életre, mely saját nagyjairól s így önmagáról is megfeledkezni képes. — Ez uttal arra vagyunk bátrak nyilvánosan is felkérni a tanárikart, különösen pedig azokat, kik az „önképző-kör” élén állanak, hogy — a mennyiben a gymnasium nagy terme ily ünnepély tartására kicsinek bizonyult, — tartsa ezt a „Rózsa” dísztermében, hol még nagyobb közönségre számíthat.

A rimaszombati dalárda igen sikerült dalestélyt tartott e hó 11-ikén a kaszinó nagy termében; — igen sikerültnek nevezük pedig azért, mert egy az egyes darabok szakszerű elmondása bebizonyította azt, hogy dalárdánk méltó hírnevére s a közönség pártfogására, más részről pedig a jelen volt díszes közönség meggyőződhetett a felől, hogy lehet háziasan minden nagyobb terhelő fanyázás nélkül olcsó pénzen is zavartalan jókedvvel mulatni.

Elfogott kereskedő. Hoselitz Jakab helybeli kereskedőt, ki csőd alatt állott, bizonyos visszaélések miatt, melyeket hitelezői kárára követett el, tegnapelőtt elfogták.

Páros viaskodás lesz — mint a „R. H.” írja Kovács Ákos, a rimaszombati m. kir. államépítészeti hivatal főnöke és Kubinyi Géza szolgabíró közt, a megyei lapok nyílt terében közzölt nyílt levél miatt. — Az ügy pistolylyal fog megoldatni.

Nagy-Röczéről írják: A február 6-án tartott bálunk fényesen sikerült, jóllehet közönségünk nem volt nagy, de kedélyesebb mulatságot, fesztelenebb táncvizgalmat kívánni sem lehet. A jókedvet fokozta azon szünni nem akaró tánczsedv, mely a fiatal embereket eltöltötte, elannyira, hogy — tánczsnő hiányában — csaknem maguk perdültek tánczra. A négyest igaz ugyan, hogy csak 20—24 pár tánczolta, mert több tánczsnőt találni nem tudott a kétszer annyi tánczos, de ezen 20—24 pár szakadatlanul tánczolt, tórt épügy mint esárdást. A tánczvizgalmak csak a reggel vetett végett. A fáradhatlan tánczsnők sorába ott láttuk: Mihalik Dezsőné, Szekcsy Antalnét, Perjessy Lászlónét, Csenka Bélánét, Nandrássy Gusztávnét, Haincz Frigyesné, Rohács Lajosné, Gaszner Imréné, Pour Ellát, Pour Irmát, Heyrovsky nővéreket, Molitöriz Irént, Gerzso Angelát, Valovits Matildot, Bahéry Margitot, Jerem Cornéliát, Gócs Emmát, Papszász Mariskát, Bárdossy Irént, Rensó Arankát és még többen, ki tudná azt mind elszámolni. Az anyagi siker is meglehetősen volt, mert közel ötven forint tiszta jövedelmet hozott a jótékony czélra.

KI.

Farsangi hírek. Köviben az ottani olvasó-kör javára a község háza nagytermében, folyó hó 20-ikán, a „Magyar országos vöröskereszt-egylet” „tornallya-járású fiók-egylete” pedig folyó évi február hó 27-ikén zártkörű bált rendez. — Mindkettőre felhívjuk a megyei közönség figyelmét és pártfogását.

Nyilvános nyugta. Fábrián János, volt marionfalusi világtalan, elaggott, hivatal nélküli ev. ref. tanító felségelésére — alólított által — gyűjtött kegyes adományokról. Groó Vilmos kir. tanfelügyelő 2 frt, Molnár József ügyvéd 1 frt, Terhes Pal lelkész 50 kr, Szalóczy Dániel lelkész 50 kr, Tanitók: Fülep Benjámin 1 frt, Szöllösy István 50 kr, Kozák István 40 kr, Törköly József 50 kr, Lettinger Margit 50 kr, Jenes Jolán 50 kr, Biró Margit 50 kr, Ifj. Járóssy Endre 50 kr, Eahéry János 20 kr, Boleso Ferencz 20 kr, Timko Mihály 20 kr, Wagensommer János 50 kr, Kerekes József 20 kr, Kemény Bertalan 30 kr, Prunyi Vilmos 30 kr, Czikora István 50 kr, Paál Gyula 20 kr, Összesen 11 forintot adományoztak. Ezen összegre Tóth József jelenlegi marionfalusi tanitónak — mint fogyjútnak — küldtem el, hogy azt Fábrián János kezéhez juttassa. Fogadják a kegyes adakozók, a segélyezett nevében hálás köszönetemet. Kelt Rimaszombati, 1886. február 10-én. Fülep Benjámin, rimaszombati ev. ref. tanító.

Nyilvános számadás és nyugtázás. A nagyörzei műkedvelő társulat által a nagyörzei áll. s. polgári iskola tápintézete javára február 6-án rendezett tánczvizgalmat összes bevétel 151 frt 50 kr, kiadásra pedig 104 frt 96 kr, így tiszta-jövedelme 46 frt 54 kr, volt. — A rima-murány-salgótarjani vasműegyesület 15 frtot: Stefancok Károly ur 3 frtot; Mauer Albin, Greinecz Lajos, Cseh János, Prékopa Károly, Kubinyi Pál urak 2—2 frtot; Chotvács Endre ur 1 frt 50 krt; Bender Lajos, Sauer György, Sift Adolf, Lahner György, Birnstingel Aurél, Hellner Arthur, Dr. Ligeti Adolf urak, Hering Samuné, Antalik Lina, Vaniek Gyuláné urnók, 1—1 frtot, és P. ur 1 frtot. — Fogadják a nemeskeblű adakozók a segélyzendők nevében meleg köszönetünket. — A bálnedező bizottság nevében: Perjessy László, a műkedvelő társulat titkára. — Nyugta 46 frt 54 kr, azaz negyvenhat forint 54 krról, mely összeget tek. Perjessy László urtól, mint a február 6-án Nagy-Röczén rendezett tánczvizgalmat tiszta jövedelmét, mai napon hiány nélkül felvettem. Kelt Nagy-Röczén, 1886. február 11. Dr. Lovassy Sándor, a tápintézet pénztárnoka.

A gömöri vasúti záloglevelekből 1886. január 2-án Budapestra kihuzattak: 248 331 364 521 629 643 784 716 753 860 996 1059 1053 367 887 961 2303 406 443 483 527 603 882 978 3159 244 256 343 443 449 692 886 994 4199 236 257 433 441 518 887 895 906 914 5009 065 232 238 556 557 653 904 916 970 997 6056 097 318 354 560 612 651 830 7070 091 177 278 346 396 786 795 959 8030 249 393 474 674 795 881 9003 008 049 100 210 631 658 692 780 936 949 963 10007 137 322 661 853 916 1132 142 170 497 548 637 794 911 916 960 12070 243 13070 281 443 488 720 727 760 897 14095 312 383 449 687 902 944 983 15237 363 474 651 794 16217 539 667 781 859 882 909 924 17018 059 386 438 477 610 947 984

18067 193 215 348 397 443 453 475 586 595 884 945
 19392 618 905 949 969 20135 136 193 236 269 404 432
 447 537 21205 248 272 410 509 518 22265 271 349 376
 552 651 713 820 23047 334 414 475 561 600 864 24276
 349 586 706 749 801 831 857 25056 123 128 329 354 377
 406 457 495 498 606 771 819 26003 126 277 396 480 542
 726 27128 236 347 567 825 877 28043 272 369 452 543
 562 567 837 973 29177 185 528 573 584 594 750 30088
 601 933 895 926 31050 617 771 955 957 32016 141 237
 360 413 420 474 544 690 824 854 33013 051 206 236 311
 591 622 635 795 834 34128 157 203 279 482 488 493
 607 687 726 736 754 35207 435 533 850 942 36122 192
 683 720 784 968 37155 392 418 674 677 835 38078 089
 353 662 778 39114 312 368 455 522 673 892 624 950
 40133 184 186 289 362 518 630 802 847 863 979 41068
 126 761 912 42131 239 426 610 617 734 855 979 43131
 135 165 239 258 464 511 713 873 44087 135 146 158.
 Kifizetés 1886 február 1-től fogva.

A „Gömörmezei magyar közművelődési egyesület“ tagjainak névsora.

III. Pártoló tagok. (Folytatás.)
 Niresee József. Nátafalussy Kornél. N. N. Nagy Károly.
 Nikléczy József. Nandrási ág. h. egyház. Nelezméti József id.
 Nelezméti József ifjabb. Nagy Apollónia. Nagy Ferencz. Né-
 met András. Ocskay János. Orbáni N. Osgyáni Pál. Podhraczký
 András. Pauko László. Poúr János. Prékopa Gusztáv. Pilz
 Ottó. Pongrácz György. Pap József. Pál György. Prinz Got-
 tfried. Patyánszky Szilárdné. Pártos Miksa. Polomszky János.
 Pasztinák János. Petrovsky András. Palicz Márton. Pál György.
 Putnoky Gyula. Petróczy Károly. Özv. Palicz Mártonné. Pisch
 Ferencz. Pastanik Pál. Palidar János. Pularesik György. Papko
 István. Pipesák János. Palugyay Miksa. Pók József. Pósa Ján-
 os. Papszász József. Péchy István. Pető Sándor. Palesch Géza.
 Pádár község. Perjese község. Policz Miksa. Palicz Pál. Pe-
 sehek Ferencz. Pakusza Lajos. Pacsmár Mihály. Pavela And-
 rás. Pavela Pál. Palkovics P. Rimabánya község. Rimócza köz-
 ség. Rimaszaluzsány község. Rochfalusy Manoné. Rasztóczy
 Gizella. Rimalehota község. Patkó Miklós. Pekár János. Reme-
 nyik Dénes. Rőczey István. Özv. Ragályi Nándorné. Rusznay
 András. Rudnay Lajos. Rénay János. Róth Herman. Rigó Ist-
 ván. Ruskay József. Rozinay György. Repesok István. Rotter
 Gyula. Rollko János. Rohács Lajos. Rohács V. Reichmann Dá-
 vid. Rozslozsnik Vilmos. Raisz Miksáné. Rigó János. Rajz-
 inger András. Rosko György. Rapjar János. Rapjar György.
 Ruskay Gyula. Reguly Ödön. Reguly Kálmán. Reguly Margit.
 Radnóti h. h. egyház. Radnót község. Rohák Pál idős. Ro-
 hák Pál ifjabb. Schmiedt Ottó. Sándor János. Sefesak Lajos.
 Szarka József. Scholez Ádámné. Schwarz Zs. Dr. Szabó Ká-
 roly. Soós Ferencz. Stolez Márton. Szabó József. Szabó Ágost-
 on. Szabó Ágostonné. Szarvas Sámuel. Szabin József. Schwarz
 N. Seveso János. Szabó Lajos. Szabó Lajosné. Szukács János.
 Szukács Pál. Szakolezay Nándor. Sidlauer Soma. Szlovenszky
 Lajos. Seffer Zsigmond. Szop János. Szolga István. Schwarz
 Armin. Szkarosy Gusztáv. Schwarz Zsigmond. Soós Mór.
 Seszták András. Seszták N. Sziman János. Szentpétery Árpád.
 Szlopovszky István. Szentpétery Géza. Stech Kálmán. Szojka
 János. Simko Nándor. Simko Nándorné. Schwarz Jakab. Szol-
 esányi Gyula. Szopata Sándor. Siroki András. Szőke Miklós
 belső. Szőke István. Szlanina János. Szlanina György. Sipos
 Tóth Andrásné. Safranka István. Saskeőy Ferencz. Solecz Mik-
 sáné. Id. Sztolár János. Ifj. Sztolár János. Stefanik Mihály.
 Stefanik János. Stefanik Mátyás. Szevezel József. Szlabej János.
 Sabstura N. Szevezel Mihály. Szipák István. Ifj. Samu István.
 Samu János. Samu István. Szilágyi János. Simonfy Péter.
 Simonfy Péterné. Simonfy Lajos. Száz Bálint. Szikora András.
 Strausz Jakab. Szilvási N. Dr. Strompf Ignác. Szabó Gábor.
 Soltész János. Setina János. Stitniezki Samu. Soós József. Sin-
 ger Ábrahám. Sztrelko Zsuzsanna. Schlesinger Gábor. Szalócz-
 vigtelki h. h. egyház. Stefanosok Márton. Szepessy József. Sze-
 pessy András. Szamajdak Pál. Sztromko Sámuel. Szepesi Pál.
 Szepesi Mihály. Szunyai András. Szlavik György. Tindly Józ-
 sef. Tarczaly Endre. Takács Dániel. Takács János. Tibély
 S. A. Tannebaum. Bernát. Tepeza János. Trajtlér Sámuel. Tar
 Zsigmond. Tamele N. Dr. Tóthy János. Tausz Miksa. Tóth
 Márton. Tóth Pál. Özv. Trileez Jánosné. Tatár János. Tajber
 Mihály. Tuba András. Tanko. Eva István. Turóczy Miklós. Tu-
 róczy István. Torma István. Török Balázs. Tergarez Lipót.
 Tóth Lajos. Tóth Pál. Tanko András. Táborny János. Umrla-
 Lehota község. Ujházy Ede. Úveges Pál. Urbán György. Vieszt
 János. Id. Vieszt János. Vizesrét község. Vietorisz Sándor.
 Vesselényi István. Valentinyi Lajos. Vitzjár János. Vathay
 Antal. Vékey László. Veres Imre. Vavrek Pál. Vavrek György.
 Vancsik Mátyás. Vargha Nándor. Vadnay László. Vass Sán-
 dor. Vass N. Weinberger Vilmos. Valkay László. Vajsada
 Antal. Vargha Lajos. Venczel Ferencz. Varga István ifj. Weisz
 Gábor. Vajda János. Ziman Dániel. Zalai Ádám. Zorkóczy Józ-
 sef. Zsarnay József. Zvarnik Lajos. Zolka József. Zombory
 Pelz József. Zagiba János. Ziman Gusztávné. Zeherje község.
 Zádori János. Zádori Miklós. Zsíros Pál. Zólyomi András.

Hivatalos közlemények.

Rimaszécsi járás szolgabírájától.

Pályázat.

1426. sz. — Melylyel közhírré tétetik, miszerint az ü-
 resedésben levő ajnácskői körorvosi állomásnak választás utján
 betöltésére határidőül Ajnácskő községében folyó évi május hó
 28-nak délelőtti 10 órája kitzetetik. A pályázati kérvények be-
 zárlak folyó évi május hó 20-ig a szolgabírói hivatalhoz be-
 küldendők. A megválasztandó körorvos évi illetménye 400 frt.
 100 frt lakpénz, helybeli gyógykezelés nappal 20 kr., éjjel
 40 kr. A körbeni nappali látogatásért 30 kr., éjjelért 60 kr.
 A betegek tartozván az illető körorvost fuvarral ellátni, min-
 den hónapban azonban köteles 'a megválasztott körorvos leg-
 alább egyszer saját fuvarján minden községben megjelenni, s
 addig ott maradni, míg minden beteget meg nem vizsgált.
 Kelt Feleden, 1886. január hó 14-én.

Sándor Béla, jszbiró.

Rimaszombati járás szolgabírájától.

Pályázat.

218. sz. — Dr. Marikovszky István osgyáni körorvos a
 megyei kórház másodorvosává neveztetvén ki, körorvosi
 állásáról leköszönt; ezen osgyáni körorvosi állomás választás
 utján betöltésére pályázat hirdettetik, és pedig évi fizetése 500
 frt, ide értve a lakbért is, nappali látogatásért 20 kr., éjjelért
 40 kr. illeték és természetbeni fuvar, esetleg annak ára az
 érdeklettek által megtérítendő.

A választás napja Rimaszombat városába f. évi február
 hó 27-ik napjának d. e. 9 órájára tüzetik ki oly kijelentéssel,
 hogy a pályázni ohajtók köllőleg felszerelt kérvényeiket ugyan-
 ezen hó 25-ig, alólírott szolgabíróhoz annyival is inkább nyujt-
 sák be, mert a későbbben beadottak visszautasítandók lesznek.
 Nyustyán, 1886. február 2.

Kubinyi s. k. szbiró.

Felelős szerkesztő: LÓRINCZY GYÖRGY.

Magán-hirdetések.

Pályázat.

**A Rima-murány-Salgó-tarjani vas-
 mü-részvény-társaság** tiszti nyugdíj-
 tétet élelmezési üzlete keres a **nádasdi**
 gyártelepen üresedésbe jött élelmi-raktár
 részére egy:

kezelőt.

Feltételek: kereskedői szakismeret; kik
 a korcsma-üzletben is jártassággal birnak,
 előnyben részesülnek.

A köllő okmányokkal felszerelt pályá-
 zatok f. évi márczius 1-éig az élelmezési
 üzlet igazgatóságának Ózdon (Borsod-
 megye) czimezve benyujtandók.

Az állomás folyó évi aprilis 1-én fog-
 lalando el.

Cocaïn-Sect

az amsterdami likörgyári közkereseti
 társaságtól Mödlingben Bécs mellett.

Mi ezen kitünő likört a coea nő-
 vényből pároljuk, melynek csodálatra-
 méltó tulajdonait csak a legújabb időben
 ismerték fel, és azóta orvosi tekintélyek-
 től diésértetik. Tudományos kutatások
 alapján a coea élvezésénél rögtönös vi-
 dámodás, könnyűség és az önuralom
 növekedésének érzete áll be, életvid-
 rabban és munkakedvűebbeknek érzik ma-
 gukat. Hosszantartó folytonos testi vagy
 szellemi munka után fáradtság azonnal
 megsemmisítettik, az emésztés bármi-
 nemű háborgatása, vagy bármely gyen-
 geség tartósan megszüntetetik.

Kapható Rimaszombatban:

Miskolezy István ur czukrászdájában.

Továbbá a birodalom legtöbb fűszer- és esemege-keres-
 kedésében, valamint czukrászdák- és kávéházakban.

Három eredeti palaczk postai megrendelésénél a
 csomagolás és szállítási költség nem számítatik fel.

Egy eredeti palaczk ára 1 frt 20 kr.

Meghívás.

A „Gömörmezei nép- és iparbank“
 részvényesei az 1886. évi február hó
 24-én d. e. 9 órakor a „Három Rózsa“
 vendéglő nagy termében tartandó

évi rendes közgyűlésre

ezenel meghivatnak.

T á r g y a k :

1. Az igazgató- és felügyelő-bizottság évi jelentése.
2. Mérleg jóváhagyása s ennek folytán az igazgatóság- és felügyelő-bizottság felmentése.
3. Az osztalék megállapítása.
4. Felügyelő-bizottság és napi biztosok választása.

Rimaszombat, 1886. február 2-án.

Az igazgatóság.

Eladó széna.

A susa-csobánkai (Losonezy Gyula-
 féle) pusztán két kazal széna van
 eladó. — Értekezhetni lehet Zsipben (u.
 p. Felső-Bátka) Komjáthy István tulaj-
 donosnál.

Verseny a lópokróc-szédelgésnek.

Egy 50 év óta fennálló

takaró- és lópokróc-gyár

megbizott bennünket, hogy a legújabb időben nagyon el-
 harapódzott versengésnek csak úgy lehet gyökeresen élet
 venni, ha az ő valóban szolid, jó és kitünő
 gyártmányu, nagy, vastag, széles és el-
 pusztíthatlan

lópokróczait

mától fogva

darabját csak 1 forint 60 krért

árusítjuk. — Ezen pokróczok
 190 cm. hosszúak és 130 cm.
 szélesek, szines sávokkal ellátva
 és oly vastagok, mint egy desz-
 ka, minélfogva valóban elpusztí-
 thatlanok.

Szétküldések készpénzfize-
 tés vagy postai utánvétellel tör-
 ténnek. — Ezen pokróczokból
 naponta küldünk a világ minden tájára, és mindenütt
 a legnagyobb kedveltségnek örvendenek, mivel mint ág-
 yterítők is felhasználhatók és mert jelenlegi áruk a ré-
 gebbinek felét sem teszik.

Czim: **Exportwaarenhaus „Zur Austria“**

Bécs, Ober-Döbling, Mariengasse 31. saját ház.

A czimet különösen kérjük jól megtekinteni.

Fővárosi hitelszövetkezet.

Intézetünk üzletrészjegyeire (110 frt) úgy Budapesten az igazgatóságnál, mint vidéken
 az erre felhatalmazott képviselőségeknél folyton elő lehet jegyezni. A tagok 50—1000 frtig,
 kedvező feltételek mellett, [személyes hitelre is, melynek művelése az intézet egyik főczélja
 (váltó és jótálló nélkül) csekély, minden 100 frt után csupán

heti 50 krral törleszhető kölcsönt

nyerhetnek, 6%-os kamatra, úgy, hogy az öngondoskodásnak ez a módja minden keresetképes
 és elfogadható hitelü egyénre (nőkre nézve is) előnyös és ajánlatos.

Bővebbet a képviselőségeknél vagy az igazgatóságnál, (VIII. Főherczeg Sándor-utca 32.)
 hol egyszerű levélbeli kérészközlésre részletes felvilágosítások készsággal adatnak.

Budapest, 1886. február hóban.

Az igazgatóság.